

NÍTHĨNIGI WÁ DÓGO

WERÉSI

pāti Yékíri wá seburá buka' níthĩnigi wá dóguri wera

Ɔ pásítéeri wá ɔɔ ú pi yí' J.R. Gschwend, úrá tĩ'ni sebu weri 1732 digurá Fǎnǎnsi. Tĩ'-uruuma í ténfíh pée bí ku'ri dé pi ná dé Yékíri wá sũmuni níthĩnapírí surgurá wera. Pí nípara pi yí' mísíjónéeriɓe. Tí kpǎnaa bu pɔɔ ba fíkírǎ seburu thĩiji kpárgi ná digbéerɔ ná kpɔɔgi bu. Mú pi fíkínni seburu thĩiji thĩjiná sóo weri, pí hǎaniga bi khaa í nípe yêe dé Yékíri wá sũmuni weri, pí wónnǎ khe bi í déegée bí. Múnnáa si déeri ye pí sũnisa sepiru khaayi digbée má'níkpo ná má'nijɔ. Sebu weri yee-uma ní' kómbé tuu Yékíri wá mí ĩ mákírǎ pāti u yera ú hĩngínnǎ Ézékíyélǎ khuriya seeriyɛ dusi 586 ye Yésú Kírísirǎ tũmá u ba ban fa dunijanǎ wera. Ná a karma Ézékíyél 36.26-28, seé'-suma kha' mi ba hǎ-ĩma kǎká' fũnsi yé hǎ ĩ nii fũma...ĩ ba déma mí nípi ye mí dé í Yékíre.

COPYRIGHT

ISBN 978-1-77628-151-0

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Une Mission de littérature évangélique financée de dons)

(Reg. No.1961/001798/08)

NÍTHĨNIGI WA DÓGO

YÉKÍRÍ WÁ DUKI WERÉSI SUTĀNAA WÁ SŪMDÉKHARA (1 JĀ 3.4-10)

Ná mu karma sebi weri, mu jama mú míni bú má pātí mu ken duganden ĩ ná mú wísi bú wera. Ná sīnníne mu déeri ba', mu thya' ma Yékírí ba', mu wêe thya' tó míní wā ba', ná mu karma sebi weri, u ba seere mú, pébu, Yékínna wêe khongij na, dé níthĩnigi wá dōge u ken.

Sutānaa dé-uma núuonu wá sii ná tápírgi wá níkhāga ná dunija wá ɽya. Ú fíkij déma má Yékírí wá munigu-u, nípirá kí kerooma má Yékírí wá munigu-u ye u dée Yékírí wá munigi ya. Ye pí nípera fīmma pí thĩ, pébu pi tuu ní' thĩ tí Sutānaa déeri ya. Pātí si ye khũni weri, múnnáa sure fεerá tē: pí nípi wá hũngira déma pí wísi má Kírísi wá sūmdébibe ye hākura ná Sutānaa pi déegée yêe hã. Ye sírá wónní dé mí bāranni wã, pébu, Sutānaa wá thĩna déma ú wísi má munigu-u: 2 Kóoréntiba 11.13-14. Pi wêe khãa Yékínná wã, pébu, dunija wêe u ú déeri Sutānaani weri, úrá fĩ'ni pí dómínĩnni pí dée má darape, hã pí wónní ná seere nuwãa ûu see' Kírísi wá sáú wá míu weri wa: 2 Kóoréntiba 4.4.

Mípúdébi wá béé' ná nípi wá béé' pí kaari khãa Yékínná weri, pi ma má huuribi ná darape Yékírí wá wóonná. Pí thĩ wá wóome píra núnée ĩ kí dé Sutāna ûu ugi ná wórgine thu'nná, toroorá weri, tí u bee wera: Éféziba 2.1-2. Ná kí dée má pí yíbii págú-irma pí tuu kha' ĩbira ma burso wa, múnnáa pi yóo mé'ni ĩ ná téu kutúru. Wéé ú kha'ri ma dée mípúni wã, u fīmma ú wísa.

Ná mu karma sebi weri, ye kerí fotó sí pi déeri yee bú weri, mu jama mú thĩ wá dóguri bú. Tí pánná mú wónní kha' Yékírí wá Nii kaa-urɽ bukaa mu mú dógine ja. Ná mu dée mípúni, mú pí kha' dé-munuma mípúna; pébu, Yékírí wá sebi kha'-uma kha' ná a kha' a dée mípúni wã, á wíse a fĩj ye a wêe see' thĩnaa wã. Ye ná a nunaa tí bu kha' dé-arma mípúni, Yékínna ba séema á mípúni hã a í, yé tisi' á mípú hũnsi hũnsi wá béé' ĩ khoree; pébu, terej-uma ye tí u kha'ri weri, u dé-rima: 1JĀ 1.8-10.

Ná a núnéema táyésígo pãtí Yékírí wá thĩna táyésígo weri, a déma kpoogi ye ú Bikhee Yésú wá tarammuná tisi' á mípítĩni wá bée' í khoree: 1Já 1.7. Míu ìṅṅṅ bú, í dé tí Sutāna kha'ru werési í dé tí Yékírí kha'ru. Mípítĩni wá dore mu déeri bāa, bá Yékírí wá sūmdéye mu déeri? Ná ní'-munuma mípítĩníná, hã mú pákíṅ na. Tí mu mákínni ná mu dé weri, tírá déeri í yí' Yékínni ú hasi' Sutāna wá fāṅguri kutúru ú Bikhee Yésú Kírísi wá bārkára ye mú bu mú thĩ. Yésúra déeri wée ú taari á míguri wera. Yékínna wée dé mípítĩni wā; ye míuné wónní kóo ú wóṅṅ wa. Mú wónní dé mípítĩni í kóo Yékírí wá wóṅṅ wa. Úrá khonni níntāṅṅuna, dé u wónní kpí' míuna? Úrá khonni yíbíira, u wónní da' míuna?

Yáawénna kemma dunija wá bée' yêe tēṅfīṅ pée bí khāani ú bu pí dōgi wá bée'no wera: 2 Khūníní'míṅa 16.9.

Ná a karma Jóbí 34.21-22, see'-suma kha' Tamaṅ Yékínna kōsumma nípi wá bée' úkpo úkpo wá núnéedékíra, u náma mí títáa' í pi dé weri me. Kí tápírge bú werési huumi wá tápírge yêe wónní kóoró' ní' píu dé mípítĩni weri wa.

Ná a karma Já 2.24, see'-suma kha' Yésú wá thĩna ye khāa pó nípírā wa, pébu, tu-uyaa-buma me.

Ná a karma Mákirtĩnsa 32.1-2, see'-suma kha' níni wá núkpíni sí Yáawéri séeeri hāa-u weri, kuri-únni, ú mípítĩ í Yáawéri kéeri hāa-u weri, kuri-únni! Wée ú Yáawénna míu yêe thū'nneé ú burse ya, ūu míu yêe fīṅṅṅ kākáse ú dōgírā wa weri, kuri-únni. A karaṅ tē Mákirtĩnsa 51.

Yésúra yí'ma á bée' úkpo úkpo fæeri kha' mú mú kpóṅgéeri í foriyo weri, mu baṅ má thāná, dé mú bú kpáarée. Mu pí ūbé déegée kpoogi yé ye má mamaṅ mu, dé dé-manuma níni ūu tu sábarí, ye má wásé huw wa, ye múnnáa mu ba bú kpáarée, dé má sūmisiirá huw wa; ye má kpóṅgéesirá nu' wā: Matíye 11.28-30.

J.R. Gshwend.

FOTÓSI WÁ TITÁŃGA

DÚGÍ FOTÓ WÁ MÍŃA

Dúgí fotóra buka'ma harí werési khoo wá dógó; ú táríura fíkírǎ tuu Yékírí thon na. Úra Yékírí wá seburá yí' míp'údéera. Kí titáŃgírǎ déeri dunija míkhórw' p'ígé hīini táríu wá dógura; kírâa tâa-u. Fotóra buka'ma dónj mí Yékínna kej míp'údée wá dóguri wera. Yíbí mamuna buka'ma thǎjǎúgi, pǎtí si seer' rí Sokí wá seburá weri kha' p'únnêe pǎnaa? P'únnêe kŭŋ kha' phá' ná tu-mɔnaa? P'únnêe kp'íj phǎjɔ phǎjɔ kpéina? P'únnêe wúkíj khu wó khura? P'únnêe phǎjɔ phǎjɔ pá'ine? P'únni wá yíbirêe sǎi? Pée bŭ nú thǎamɔ táp'úne weri, píre, pŭ khórw' nú thǎ huu mí pi jagumɔj weri píre. Hǎ mú kej thǎamɔ wá sǎumɔni wǎ, hǎ mú kej pí khugunni bú ombinná wǎ. Pi kí fáu-búma ombinná karɔkarɔ, pí kemmé nuu, ye tí kpǎnaa bu, pí nuɔ mu pǎtí suwaara du' níni wera. Pi yeema mú kí níunée kí khenkheri ye mú kí seer' seere yátisa: Sokó 23.29-33.

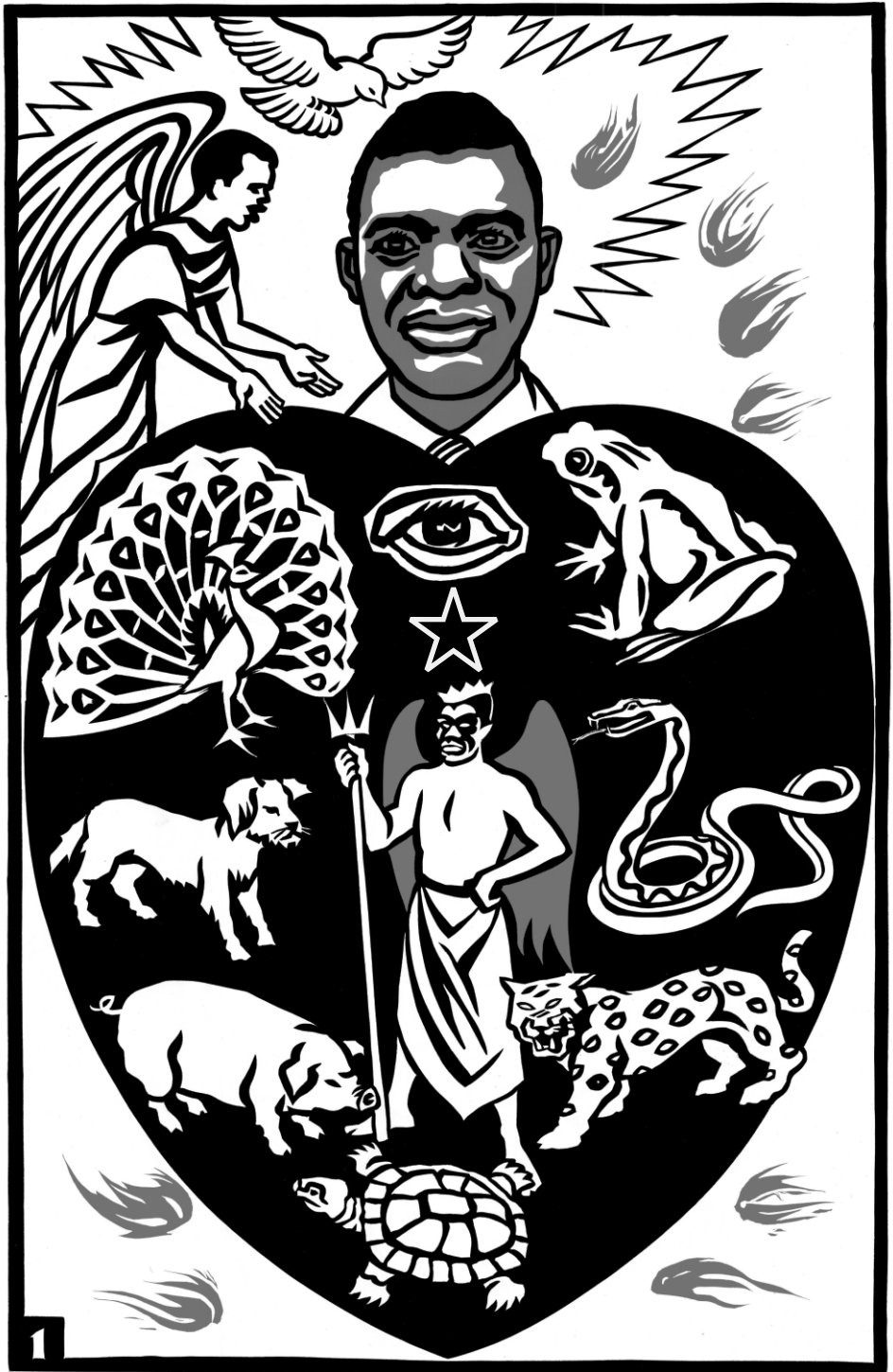
Ná mu keri fotó weri, tíra mu tu níthĩngi wá dógura; kuma pǎtí tádooribire mé'ni wera. Tádooribira buka'ma míp'ú kóŋgónj jũ bú níthĩngi wá dógírǎ weri, pébu níthĩngi wá dógí dé-girma míp'új wá hĩtanɔkhara. Yékírí ye-uyaama ú hĩŋgínná Jéréminá seerɔye kha' pée déeri ye mŭu fɔŋgɔj má níthĩngi wá dógé? P'ú-girma ã taraa míjɔ wá bée' me. Mǎa wónní tu níthĩngi wá dógó? Jérémi 17.9.

Yésú seer'-uma Márki 7.21-23 kha' níthĩngi wá dógírǎ kǎká' p'úsura ku'. Sírâa baj khobeegi ná ha'beegi ná súuri ná níkhugi ná í ku' mú khoo werési mú harí wá kpǎnaa bu ná tigikhórw' p'ígí ná dóokp'usi ná í khe wóomɔ níni bu ná míkhĩŋkhǎnnidégi, ná dóokp'oori ná níkuu ná jísíbeegi ná wóokp'í míjɔne. Í míp'újé bēe' ku'ma níthĩngi wá dógó ye ni'nigoo.

A ba kej mú tí khaabira buka' bú níthĩngi wá dógírǎ wera.

1. Maawúraagi wá míjɔ

Maawúraagi kurɔ-guma tákursi, kí kemminâa nuu. Pǎtí kure bú níthĩngi wá dógírǎ mé'ni weri, kí buka'ma jísíbeegi. Lúsíféeri dé-uyaama Yékírí wá mɔngi kira wá wó ye tee nípa. Úrâa ye buka' nípiri Yékírí wá táyésígune.

Ye ú nísíbeegurá banni ba dée sǎŋgi ú fíkirá dée Yékírí wá p̄úná p̄u yísɔɔ Sutāna: Ézáyí 14.9-17, Ézékíyél 28.12-17.

Fũúsíŋkharɔ nísíbeegura ku' í buka' kí thĩ. Nísíbeegi wá wóɔse'ira kón. Póɔra buka'ma pí thĩ sí kuso pí henso, póɔrâa bú píra buka'ma pí thĩ sí kuso p̄átí pi karanni yóo déyén wera, póɔrâa bú, táyiyenso píra buka' pí thĩ. Ye pi déma míŋɛe béé' ye nusé kó' pi ya, pébu, ní' p̄u mí tuu Yékírí wa weri, múnnáa píra dé. Póɔrâa bú pi yeema tákĩŋkĩnsi wá dɔri s̄i huu p̄átí tɔ'ɪ werésí dégénám̄bure wera: Ézáyí 3.17-24. Ye ná a karma 1 Péeri 5.5, sɛé'-suma kha' nísíbeebírí, Yékírí kai-urí bíra; ye ípe b̄u mí yêe beɛ nísígí wa weri, u fũ-bí-buma dóɔgi í dé bi míkíríya.

Ná a karma ɔkɔ 8.13, sɛé'-suma kha' Yékírí'ĩ-uma nísíbeebi ná péɛ b̄u sɛé' sɛere yátísi wera. Ná a karma ɔkɔ 16.18, sɛé'-suma kha' nísíbéegura wáará'ma nína; ye p̄aŋkhi'rakurâa hasí' níthĩŋga.

2. Kpékhoo werésí bermi wá míja

Kpekhoora núuma; u khɔɔ'ma ha' mí tákɪrsa. Bermi t̄ɛ́ ú ha' míje kiraa wa, ú khomíje kiraa t̄ɛ́ ja. Kháterá si buka'ma khomí ná ha' mí wá mí p̄átí ɪ wónní dé míp̄úni wera. F̄ɛ khurá khomí ná ha' mí dé-ima míp̄ú kpa'ɪ ye písée yêe p̄ú yêe yóo.

Ye p̄átí míp̄úŋuna du' yêe yóo weri, mákĩŋ-arí ná a wógi' Yésú wá sɛere ú u sɛé'ra sí dusi k̄imnâa mé'ni wera. Kha'-ɔyaama kha' phurŋaŋ waatira ba kheɛbumma má Sódómí ná Gómóɔri wá waatu-u.

Khobeegi ná ha'beegi h̄ĩn-sirma kénsi wá béé' me; kórsírá, dakornuná, s̄ũmdékhayurá. Ye ís̄ɛ béé' ku'rima fílími bí nípara keŋ ná téyáti bí pí dé ná sɛ' pí pi karaŋ wera. Míu tí Yékírí úra yí' míp̄úni weri, tírá déeri weri wá nípi wá nákɔrgi ná h̄aŋŋgura. Pi déma í míŋɛni ye nusé kó' pi ya.

Weri wá nípara wêe yatɔŋ ní' kh̄aŋgi bí terenni Yékírí wá wóɔɔ p̄átí Jozéfi thaabure weri wa: S̄innimmi 39. Yékírí kha'-uma kha' a horó' ku' khobeegi ná ha'beegurá kuturu, h̄a á máagĩŋ pí tárbune ja.

Ná a karma 1 Kóoréntíba 6.17-19, sɛé'-suma kha' táríu ú máani Tamanná, ú ná úra h̄ĩtuma káká' kpoose. Í horó' ku' pú khobeegi ná ha'beegurá. Yó míp̄ú í níthĩŋgura dé weri, írá dóŋgi wísɔ wa, ye táríu ú beɛ khoobi werésí hapí weri, ú wíse u dé sí. Í tuu dé í wísírá déeri Yékírí wá Nii ú u h̄aŋni, ɪ

ôu ɪbo weri, ú dukiri waa? Ki dée má bu-ĩnima ʔ thĩ ja. Ná a karma 1 Kóoréntɩba 3.17, sɛɛ'-suma kha' ná níne hasɩga Yékínthiya'dukiri, Yékinná ba yeɔɔ wa, pébu ú wáɛ. Ye ɪbírá déeri kí Yékínthiya'dukira.

3. Tórbórwó wá míja

Tórbórwóra buka'ma thǎnúgi ná didógi wá míu, pébu, tórbórwó kai mínu wǎ; mínu wó míu tí u kpǎngínnu u di-rima, ye ú dí hĩi ja. U kpɔrumma tákursa. Níthĩngu wá wísu dé-sirma Yékírí wá Nii wá hĩtaŋkhara. Ye níthĩngu khe-uma ú wísu ɪ dée si míkhĩŋkhǎnnidékha, Yékírí wá Niiná wónnĩ hĩtu bú tǔwǎ. Mí kóŋgónje bú í nípara di í dée bi í dombo. Ná pi buu í mínu wǎ, pi wónnĩ hĩtu wa. Póɔ khe-burma pi thĩ ɪ yee thǎnúgi ná táptĩnúgi ná diiree kakarɔɔ.

Yékírí wá fǎngǎe wónnĩ fíkíj nípe bí kheeri pí thĩ ɪ yee í mínyǎe hũŋgirá weri, ʔ hĩj bi Sutǎnáa donsirá. Asónnĩne mákírǎa ná u jɔ tabaa wa. Póɔ tu-buri dé mípũne ye pí phǎní kha' ɪbíra ba has' ɪbi wí sí déeri Yékírí wá Nii wá hĩtaŋkhannu weri wa. Sɛɛ'-suma kha' ná níne hasɩga Yékínthiya'dukiri, Yékinná ba yeɔɔ wa, pébu ú wáɛ. Ye ɪbírá déeri kí Yékínthiya'dukira: 1 Kóoréntɩba 3.17, 6.18-19.

Didógi dé-girma míu tí Yékírí ʔni wera. Níthĩngɛ dima diimi sí dé sǎŋgi ú hĩtu thakooge, tũma pi kha' ná níthĩngɛ thakooge, u hĩtu diimi wá tórí wá hĩtansu wa. Ná khũmige kórí níni ye ú dii hĩi, u kpáaréema. Ye didóɔ úra tóɔ bu ná ʔ kí kha' pi yee bú, pi hǎ ma, háaru ú dii hĩje.

Níni ôu khɔɔ' mínu táptĩne ú hĩi kũuŋ na. Nínée Dugusirá, pi ye hĩŋgimma ní' pũ ye didóge weri ʔ khu bi: Wógí'mo 21.18-21. Ná a karma Sokɔ 23.21 ná 28.7, sɛɛ'-suma kha' thǎnú pũgura yeema mú dé póɔɔ. Ye wée ôu khɔɔ' dɔɔmi, úra yeema tásébíse...ye wée ôu miŋ tátho' mimmi weri, úrǎa ye ú sii nusa.

A wógí' wá ôu ye hense yǎe ye diiree didódiireesi wera. Ye mú u bannu ba huu weri, dóoŋ-uma naagɔ. Yékírí wá sebi sɛɛ'-uma kha' thǎnú pũŋé wónnĩ dóoŋ Yékírí wá surgurá wa. Ná a karma Ézáyí 5.22, sɛɛ'-suma kha' tí ba pũ pée bũ di nákwrgu thǎnúgírǎ wera; ti ba pũ pée bũ khonj thǎ huumnu wera.

Ná a karma Ábákúki 2.15, see'-suma kha' ti ba pú wée ôu ba dé ú kãni ú jú thãamu í hii, ti ba pú mú môu kowoc mú thãmune ú jú hii í sagi' mú kej ú titãmpórgiri wera.

Ná a karma 1 Kóoréntiba 6.9-10, see'-suma kha' hã í fñ í wisi wa dé ní' pû bee hapi werési khoobi ná sñthogunnibi ná ní' pû ku' pí hapi werési pí khobi wá kpãniboc ná khoobii bee kãmbi ná khoobii dé pí wisi ha' pëesi ná súuribi ná ní' pû bee hensi tápúne, ná thãnú púbi, ná ní' pû kusa' nípi, ná ní' pû fagi' nípi weri, pí nijé ba hñti bú Yékiri' wá igurá wa.

Ná a karma Gálásiba 5.19-20, a náma mú tí níthina' kákásura dé wera. Tírá déeri: khobëegü ná ha'beëgü ná denyugusi ná míkhñkhãnnudégi ná sñthogungü ná dwoëesi ná ãsiri ná kaabemmi ná dóokpóori ná námísi ná sónni ná kpukungü ná í kpisi kãmboc í hñti ginnakhayi ginnakhayi, ná sunummú ná thãnú púgi ná didógi ná yó mí í kheebunnu wera. Mi písi yêe see'-ïma pãti mi see'ra ã weri kha' ní' pû dé í mípi wá hñgiri weri, pí nijé ba hñti bú Yékiri' wá igurá wa.

Ná a karma Éféziba 5.18, see'-suma kha' hã í hñti thãnú púgo wa, dé thãnú púgura bamma táthómíje; dé ã yee Yékiri' wá Nijé hii.

Ná a karma Já 7.37, Yésú kha'-uma kha' ná júuse kóri nini, u ban má thãná ba jú. Ye písée seeriyé tã Já 4.14 kha' nini ôu ba jú yó' mí mana ba hãa-u weri, júusé ba kóroc ná wã. Pi ba déma má yó'bunne ú bu, tû hãana' thakoo míñáñ gñi kaa sóo wera.

Ná a karma Ézáyi 55.1, see'-suma kha' ípée béé' pí júusi kó'ri pi ban, pi ban háari ná pi tigi'ye ya, pi ban í ba donni di, pi ban í ba don náñínígi ná divé. Pi banni ba don kaadé tigi'ye, kaa taa mína.

4. Beu wá míja

Beura buka'ma thãnthãnisa. Thãnthãnnisurãa yee mú í a wónni dé fëeri weri, á kí saa-yi naan. Tó thñná beura buka'ma dwoëese.

Ná a karma Sokoc 21.25-26, see'-suma kha' thãnthãnnaana kpúuma míjoc tákisi ye ú wónni buwee ya, pébu, u wêe khoc' déegée ya. Khubi wá béé' u kpúuma mínoc ye ú bu ri ya.

Jozíyé ban-uyaa ba dogiyɔɔma ú seeriye Ísíráyél bibiri kha' ná pi beema dé pi hñj surgu, pí kpã' dékpénne. Ná Yésú Kírísi wá bákâa mú wã, níthñngi úra thãnthãnuma ú wónní bu míni Yékínnɔ wã. Níthñngirá wónní bu Yékírí wá míni wã, pébu, u wêe beé dé ú kpó' nna kpóu wã.

Ná a karma Lúki 13.24, Yésú kha'-uma kha' pi hukée dóonj tutõj títáá'nná. Ye písée seeriye tẽ Matíye 7.8 kha'...ôu wêe míni, u ba ná ni. Yésú seé'-uma tẽ Matíye 11.12 kha' ...ĩ kórí gi Já Batísi wá pánná ã ba nani fεεrá, thu'ru igi dé-girma hukεemíní, ye péε bñ hukεε weri, píráa yeε kí yóo wóɔɔ.

Ná a kheε Yékírí wá míná, thãnthãnnisura yeema níné buri í sée khñnna. Ná mu thãnthãni, mú wónní jñj Yékírí wa, mú wónní wée Yékírí wá mína. Yékíinna wónní seere mú kha' mu fíkíj dóɔgi fεeri, ye Sutãnaa úrá kha' mu yeε naaj. Múnnáa mu kí pói kí yóo kñnj mú ba wónní fíkíj na.

Ná a karma Eburbo 3.7-8, Yékírí kha'-uma kha' ná a núu ú núgi, hã á dé núkpñnisú í párángá wa. Kónjómbe huwo'ma sí kusoo thãnthãnnisɔ, pébu, pi póima mínjuni yêe saa-yi naaj ye hãkura ná pírá buuri naanni wã.

Tó thñnêe níthñnapírí surgu wá tó kharɔ, pi khema beukokiri í dé gi dóɔreemíja. Ye á fotó werá, beura buka'ma mípñú í déeri tánímmíja. Póɔra khãama tánímínná, póɔrâa dé tánímmíni yé kai kha' pí khãa Yékírí ú déeri thakoo Yékínni weri wa. Ye Yékírí wá seɔra seé'-ama kha' ná a bó' werésú ná thɔɔráa nanni a werésú kó yíbísãlgi wá kóɔ nanni a, a khe á khãamú wá béé' du' pi Yékínná dé úkporâa wónní ténjñj a. Hã á khe á khãamú sa bi á níkãni bu wa, pébu, Yékírêe tãa níthñnga.

Ná a karma Mákirtñnsa 37.23-24 seé'suma kha' níni wá nínnéedé' kñi nuu Yáawénnɔ weri, u yeema ú tárúrá kí bu fãnga. Háaru ú wáa, ú hñti fí ú wákhannáa wã, dé Yáawénna kóɔɔma dékírá. A karaj tẽ Mákirtñnsa 75.7-8.

Ná a karma Wógi'mo 18.10-12 Yékírí seé'-uyaama Ísíráyél bibiri kha' hã níné yé s'ú'ní tho' ú bikhee werésú ú biharu naago túwã, hã níné kãj túwã' ná mí kónjónji wá yóɔ. (A karaj khaanna).

Ná a karma Buka'ma 22.15, see'suma kha' táthosi ná dooreebi ná khobeebi ná ha'beebi ná níkhubi ná sīnthoginnubi ná ní' pū khoro' núnuuni yēe tūḡ weri, pí ba dooḡ nuná wā, dé pi ba hītuma kpaago.

Ná a karma Lévitiki 19.31, see'-suma kha' hā pí yóo kǎnnubi thā werésu jǎanibi thā wā; hā pí yaturá bee pí míu ja, dé pi ba ní'ne'-pima. Kha' maná déeri Yáawéri pí Yékinna. A karaḡ Ézáyi 8.19-20.

Waatu ú mu karaḡ sebi weri weri, Yékinna seere-múma kha' mu fíkij dóḡgi yé kpáa phānigine yé khāa má bu, ye beudó giú mú weri, kíraa yee mú khonj kákási í fíkij na. Ná si mú bu mé'ni, si yeema mú kí pú' mú thī khá ná mu fíkírǎ dóḡgi í tuu Yékírí, pé mú hūntábi ná mú másabi ná dunija nípara ba kha'? Werésu mu kí kemma kha' ná mu fíkírǎ mú ba wónní dé míu ū nuu mú weri í déeri dunija míu weri wa.

Mu jǎa míkuru ū bú Yésú wá tumuná wā, mu keru nuumi ná dówóoḡ gi Yésúra hāana' weri wa, mu keru thakoo mǐnǎḡ gi mu ba bu Yésú wá bǎrkǎrá weri wa, dé míu í déeri mí taranḡi weri, úri bu mu kheeri mú wóḡnni saa ri, nípi ná huumi wá phānigirá buu dée mu dore.

Ná a karma Eburbo 2.15, see'-suma kha' múnnáa Yésúra ye hǐj ípe bú ye phāni huumini í kóri gi pǎtí pi yaara weri, sí ba taraa dée bí bu má donse wera. Nii ūu pói mu mōu písé' mú mínu yēe saa-yi naaḡ weri, ú niināa huura' mú dóḡgi kí ba tanní huu má beukóke.

5. Tákpergi wá míja

Ná pi kha' tákpergi, kuma jámise yēe pú tákursa. Múnnáa níthīnapure. Ísiri ná jámisé hīini níthīnigri wá dóḡgi í yee ūu dé mípūḡi í tara dée níkhwa. Mu wónní ya ɔ khurá ú nuu mú bu wa, ye mú dé má míne mú bu wa. Ye mú wónní pǎ' watata wa, dé ɔ khu si ba ku'ma kpaago pǎtí bómmuna túfi wera. Ti pǎa ná si mú bu mé'ni mú sá'rí see' sí Yésú ú hǐj mu kí káká'ḡagumḡgi wá hūḡgine. A karaḡ Sīnimme 45.5. Ná a karma Mákirtīnsa 37.8, see'-suma kha' sēe jámisura; sēe jámí pūsura; hā mú jǎḡḡi na; dé ná mu sēe si ya, si kiraa wa.

A karaḡ Sokɔ 27 ná Bó'ra 7.9. Ná a karma Kólsɔɔ 3.8, see'-suma kha' werá í sēe í míḡḡe béé' í déeri dimikhonj kákási ná jámisi ná dóḡpūsuri wera.

Ní' kóngómbe bú ná pí námíse yaa pi núma thãamu sí dé sãngi pí námísurá sũy ye hãkura ná thãame bí pi nú mé'ni weri, pi ma má sowaa wá wanje. A karaŋ Wógí'mo 32.33.

Dimikhonj kákásura nuuma ní' p̄ñãano, ye Yékírí kha'-uma kha' maná déeri wée ûu khonj dimi wera. Yésú kha'-uma kha' mu funj mú níkãni pãtí mu fõnnu mú thĩ wera. Ye kha' a funj á p̄ñũba. Yékírí kha'-uma kha' pée bũ buri á bu weri, ná a sée pí wásu hãa bi sí, mana ba séeema á buri sí hã a sí tẽ. Námísi ná dójópt̄isi ná káká' sũ baŋ khãigine weri, dé-sirma míu tũ p̄ũ Yékínno wera. Tírã yeeri ná a píu u wónnĩ hã-ama dójowóonj gĩi kaa sóo wera.

6. Sowaa wá míja

Sowaa úra buka'ma dójókpóori wá míja. Úrá fĩnni Awá ná Ádámãni Édéni nãngóorã ã hasiga beŋ mũ ye bí pí ná Yékírí wá sɔgombɔ wera. Pébu Sutãnaa ú déeri Yékírí wá minigi ú u kari sée weri, khe-uma Ádámã ná Awará dójókpóori ã yee p̄ũgĩnsi pí ná Yékírí wá sɔgomburã ã dee tí u jáanu ná Yékínna saa bi kharu kunnɔ ye sée úrĩ wera. Mũnnãa pó nípi wá pójore; ná pi jáa ná ɔ wá hĩtanse kura, pi khe-úbuma dójókpóoro.

Ná a karma Sálómó wá Mákirtĩnga 8.6, see'-suma kha' dójókpóoré pí ń kɔɔ wa ã kheebure the'rinja. Dójókpóonna yeema níne hĩti káká' p̄ũse ń kí bee dé u hasi' pójó wára; sí yatikoronna namma tójórá ú kí bee dé u khu nína. Ná dójókpóore yangɔ sírá p̄ũni kutúru. Dójókpóori ye-turma dunjjaná ńsinnã kójó ye kãmbi fũumínã kójó tẽ.

Háaru dójókpóonna ma Yékírí wá sũmdébi wá sɔgomburã. Tírã yeeri mákimburi ná pi yee kɔrsuŋ sí dé sãngi háaru Yékínna ba khee pí ɔ ye deegée ú ã tara bírĩ, hã pí yé khe dójókpóori wa.

7. Kũni wá míja

Kũni úra dima tebge. Kũnna buka'ma míkhɔrɔ' p̄ũgi ná tigikhɔrɔ' p̄ũga; ye tigikhɔrɔ' p̄ũgĩrãa baŋ míp̄ũ thĩñi thĩñi wá bẽe'no: 1Tímóté 6.10. Suru gĩ pi yí' Kongó weri, só kũnsi wá sɔɔ ní si dima yéfĩmbi múu ń hĩ ń ba tannĩ túfĩ ń hu. Nínĩ ûu míirĩ weri, ú khɔrɔ' tẽñfĩj pójóribi ná paanunnibi wa, yé kí beere kí pĩñ; háaru ûu dúrbĩj yeẽ bu wo, ná u tí bu, ye tuu kha' ɔ khu ná sí hensira ba somma ń hasi'.

Ná a karma Matíye 6.19-22 Yésú kha'-uma kha' hã pí kí bæe hensi kí píŋ fa fãnuŋirá wa, dé múmbe wónní má' sí, sí wónní soŋ, súuríbe wónní kpɔɔ tẽ dukiri yé khe sí, dé pí kí bæereé kí píŋ Yékírí thã, dé múmbé wónní má' sí ya, sí wónní soŋ na, súuríbe wónní kpɔɔ dukiri yé khe sí ya, pébu, khaa tí níthĩnĩgi wá hense, fínáa ú dógure.

Ná a karma Jozíyé 7, sɛɛ'-suma kha' Akã ná ú kórgi nípi wá bée' huurama ĩ dɛɛ pí míkhɔɔ' pũgɔ; khɔɔ'-piyaama sãni ná tigi'i ná púrɛ wá dori s̄i huu weri ná táyiyeŋ kíŋkĩnse. Ísíkáríyóti Júdási, ú déeri Yésú wá mamannibii wá ɔɔ weri, fɔ'-ɔyaama sí kuso pãtí u dɛera tigi'yo ye hãaniga ú Tamaŋ Yésúri pí bagɔɔ wera. Kí dée má tigi'i werɛsi sãni dé-sima mípũni wã, dé ná mu furu sí ná taraa tẽ, sírá déeri mípũnna.

Dunijaná ní kóŋgómbe hasí'ma pí hensi ságíbi ná berɛmbi wá dá'ru wá míŋɔ. Pi khema pí tigi'iri ĩ yeyee í dotorí míuná ĩ kí bæe dé ĩbira bu kóŋ. Ní kómbe bæema dé pí bu hensi ye pí bæe dé pí forii ya; ye sírãa baŋ níkhugi ná fɔ'mune, pébu ɔɔra bú ná u bæerye ná u bãa bu wa, sírãa ba baŋ ú khu ú thĩ. Tigikhɔɔ' pũgi ná jisíbeegira yóoma kpoogo. Pí tárbi wá hũngira khɔɔ'ma níkhãgisa; pí wónní dé politikí nípi ĩ kí kpukin pɔɔra, pí wónní bæe hensi ĩ kí fũu pɔɔrĩbura, yékĩnthiyakurá pɔɔra bæema níkhãgisi ĩ kí di pɔɔra: Márki 9.38.

Ná a karma Lúki 12.15 Yésú kha'-uma kha' pí kɔrsuŋ tigikhɔɔ' pũguru, dé háaru ná níni wá hense kórɔɔ mú, kí dée má sírãa ba yeé ú bu thakoogi wa.

Ná a karma Lúki 12.17-21, ti sɛɛ'ma ɔ heŋkhoo wá wá míŋa. Kha' ɔɔ ye ú khãmarge kí kuraa tákursa. Úu ye káká' ú dógirá kha' pé ma ba dé werá fãa? Pébu, ma khaare yeé ba yee má khãmardimini túwã. Ye sɛerye kha' tu-manu míu tí ma ba dé wera. Ma ba keuma má kpórsi yé hafu má' kpakpasí ĩ yee bú má suuyi ná má tási, yé sɛɛ' má thĩ kha' ma ma míŋe kóŋ ĩ naŋ só du kóŋgónso; ma hĩtuma kí kpáarée yé kí di yé kí júb ĩ kí kpánnee. Ye Yékírí sɛeryɔɔ kha' phũunaa weri, ma ba kheɔɔma fẽe isengira. Ye tí pãnná, míŋeé bée' í u buuri mé'ni weri, maa wáye i ba dɛe? Yésúrá kha' múnnáa sure, níni úu bæereé yeé khí' ú pãanno, Yékírí thãná u dée heŋkhoo wa.

Ná a karma Márki 8.36 Yésú kha'-uma kha' ná níne buu dunijãa béé' ye búnáa ú thakoogo, õnni thõnú bõu? Ye seeriye tẽ Lúki 12.22,23,31,34 kha' tírá yeeri ma seé'-puma kha' hã pí ye dõsã kpoõ bi í dee ite tí pi ba di ... Dé, thakoogira kpínaa ã taraa dinúgiri ... Pébu, dunijanípêe beé í míyiri wá hũngira; ye pí Sii tu-urí dé pi kpoõuma í míyíne béé'rá. Píra kpã' wõwri Yékírí wá igi wá mílná, dé u ba hã bi í míyíne í kpé' pú... Pébu, khaa tí níthĩngi wá hense, fínáa ú dõgire.... (ú mamannibira u ye seere mé'na).

8. Sutãnaa wá míja

Sutãnaaná déeri núnuuni wá Siira. Nípi wá béé' pí tũj weri pí siirãa Sutãnaana. Úrá déeri mípĩyiri wá béé' kótáara. Úrãa kpĩj níthĩngi wá dõgine.

Ná a karma Já 8.44, Yésú kha'-uma kha' pí siirá déeri Sutãnaani ye pí beé dé pi dé tí u khõw' wera. Dé-uma níkhui ã kórí gi dunijãa kókírõwá. Ú beé thĩnaa wã, pébu, ú seé' háari má thĩnaabi tíkpoo-u wa; dé ú dõmmune bíra, pébu, úrá déeri núnuuni ná tí siira.

Mu wõnní tũj kaa tu bú kpooro; ye tí núnuuni ná núnuu míjãanna ma kpoogo. A wõnní tũj núnuuni á kpõrgirã weresi á dédõmmíná. Damaaraníni núnuwãa-u, pébu u sama ú wisi tó khaw ye hãkura ná ú dõgẽ nanj tí khanni wã.

Asõnníne mákírã núnuune ja. Ná a karma 1 Já 1.6, seé'-suma kha' ná a seeriye kha' dé-arma kpoogi á ná Yésúri yêe nínnéé tápírgo, dé-arma núnuunibi, a wêe nínnéé ã mákírã thĩnaano wã. Ná a karma Buka'ma 22.15, seé'-suma kha' táthõsi ná dõwreebi ná khõbeebi ná ha'beebi ná níkhubi ná sĩnthõginnibi ná ní' pí khõw' núnuuni yêe tũj weri, pí ba dõõj nuná wã, dé pi ba hĩtuma kpaago.

Ná a karma Sokõ 6-19, seé'-suma kha' míyiri má'nijõw Yáawéri ĩni; ye í míyiri má'nijõw yerá núnuunna búma.

9. Kusa'ri wá míja

Kusa'nna buka'ma kãkã' sũ nípi wá dõsírã wera. Ná a keji ni fotó werá, ti te'ma, ã pĩjãa; pãtí mípĩyiri kõnni bú weri, tí dée má ti hũmma. Múnnãa

sure níthĩgurá, dé-uma mípĩyũ ã ná tara tĩ kharĩ ú dée má u hõmma; ú yatura bãa tu dé mípĩyũe ma dé tũwã. Waatu ú u mákĩnnĩ ná u kpĩyũ ɔɔɔ sĩ kuso tárũ wá mípĩyũɔ, u sée hãa-u-tĩma; ye waatu ú u mákĩnnĩ ná u sée hã tí ɔɔ weri, ú waaturá u kpĩyũ ú. Ye ná a karma 1 Tímóté 4.1-2, sɛɛ'-suma kha' Yékírĩ wá Niina kóo a tóɔ wa, dé sɛɛ'-uma kha' phurɔaɔ khurá, pɔɔ ba sée Yékírĩ wá khĩnnĩ yé kí thoo Sutãna ná sĩmbĩ ná pí mamaɔ mĩ bunno' pi weri, yé yeɛ damaaranípé fĩnnĩ bunno' pi. Pí damaaranípura tũmma, nusé k' pi ya; pí tu kunnĩ ná pínnĩ tũwã.

Ná a karma Eburbo 10.22 sɛɛ'-suma kha' mú Yésú wá tarammĩ tũrĩ á dósũ á tuu dé míne bú wa, ye wírísá a yó' mĩ tai weri, a khãa Yékínná tákursĩ yé sũu tó'ríyũ ú á dógũe me.

10. Yékírĩ wá yíbĩre

Yékírĩ wá yíbĩna ma míyũ wá bée'rá. U náma míyũ wá bée' ù bú níthĩnyũ wá dógĩrá wera. Mĩné wónnĩ kóo Yékírĩ kaa ná nĩ na; dé u tuma míyũ wá bée' me, u náma míyũ wá bée' me. Fotó werá, Yékírĩ wá yíbĩri ná níthĩnyũ wá wóɔse'nna ma kpooɔo.

11. Napáru í sãnnĩ minije níthĩnyũ wá dógũri wera

Napáru buka'ma fũy mí Yékírĩ funnĩ mípĩúdeeri wera. Thĩnaa-u Yékírĩ ũ-uma mípĩyũna, u wêe beɛ dé mípĩúdeera téu wa, dé u beɛma dé u fĩkĩyũ dógũ í bu thakoo mípĩnyũga. Ná a karma Lúki 15.10, sɛɛ'-suma kha' Yésú baɔ-uma ã ba hĩnĩ mípĩúdebe. Ná mípĩúdeɛ úkpoo fĩkĩrá dógũ nũmêe thã' Yékírĩ wá mũnyũbũri tákursã. Napáru í kpĩkunnĩ ã sãnĩ kũnĩ níthĩnyũ wá dógũri weri, u buka'ma Yésú wá taray mí kpó'ri wera. Ná a karma Já 1.29 sɛɛ'-suma kha' Yékírĩ wá Sãnĩbĩi ùu hĩy dũnyanĩpi wá mípĩyũni weri, úrá wɛ.

12. Yékírĩ wá mũnyũ wá mĩya

Yékírĩ wá mũnyũgurá deeri Yékírĩ wá sɛɛɛra. Yékĩnna beɛma dé ma sɛɛɛ khoo ná harĩ ú kpónygeeri kpũkĩyá sĩ kuso ú mípĩúdego weri, sĩ dé sãnyũ ú khoy kákásĩ í fĩkĩyũ, Yékírĩ hĩnyũ ú fũmmĩ wá bãrkãrá. Tĩrá yeɛri ùu khe ú mũnyũbũri pí sɛɛɛ nípyne.

13. He'rii wá míja

He'riira buka'ma Yékírí wá Nijé. Yékírí wá Niinâa buka' níthĩnguri míu tí pi yí' mípĩngi ná Yékírí wá kpímígi wera. Ná a keri fotóra, Yékírí wá Niina ma níthĩngi wá dógi wá kénno, pébu, khaa tí mípĩngi, Yékírí wá Niiná pí hĩti fí ya.

Fotó we ú a kenni mé'ni weri, ná u buka'ma pãti mú dógire weri, mú súrú Yékínná ú tu mu manana bu í hĩngi mu. Hãa-u mú dógine ú seeréa bu bú hĩtanxharu í yé'ré mu kénngine. Khãa Tamañ Yésúrá dé Yékínná hĩngi mú ná mú kórgi nípara: Mídéengni 16.31.

Yékínna bæema dé u hĩngi mu; u bæema dé u fíkíngi mú dóguri í hã mu dóo fõngi ná káká' fũnsa. Pãa ñno fotóra ba buka' si.

PÃA ÑNO FOTÓ WA MÍJA

Pãa ñno fotóra buka'ma níthĩngi òu bæe hĩmmi weri, ú dógo. Ú tárúra wéema Yékírí dé u hĩngi ma. Yékírí wá munigurá kórí kpersɔɔrunna. Kpersɔɔrunná déeri Yékírí wá seere òu phũnní taru kperbi wá béé' wera; u khuugimma he' ñno béé'rá. Yékírí wá seerera ma thakooge yêe dé sũmna. Kpersɔɔrun bu yêe phũnní nanɔ wã. U dóomma níthĩngurá í kpikngi ú dógo ná ú dóómíninni, yé kpikngi tẽ doofingxhayi í dóon ná nañ sɔmbébu. U tuma níthĩngi wá kákási ná ú dóómíuna: Eburubo 4.12. Nínna huma pãa tĩkpo, ye ná u huu, Yékínna thiyɔɔma: Eburubo 9.27. Tírá yeeri Yékírí wá seeréa wógí' níthĩnguri kha' mípĩnginãa ban huumine: Orómbo 6.23. Mípĩúdée ná wéé ú kaari khãa Yékínná weri, pi hĩm-bírma tãngkoko kí déeri naagi weri, khaa tí girbi nagura so wera.

Yékírí wá munigi kó'-uma níthĩna' thaahubigi kó dékírá. Si seé'ma mípĩúdéeri kha' bæé' ba huma mē. Á wí' sũ aabe mé'ni sí a khɔɔ' yêe kɔrsu si, yêe be' si tákursi weri, ɔ khu ná síra ba tã'ma ye á nii òu míu yêe hu wa weri, úrá nunu Yékírí wá thuthukhánná, Yékírí wá wóɔnná ú thiyɔɔ.

Kháterá a náma pãti mípĩúdée kókínni yêe hĩngi Yékírí wá seere, yêe pãgú ú dóguri yêe hã gí Yékírí wera. Tu-uma dé Yékírí fun-uri-mama. Werá Yékírí

wá Nii kókíj-uma yêe yé'ré' dójge gí te'ra ã dee mípújíná wera. Tádoori bîi ye bú pí a kheeri ã mákírá mípú hūusi hūusine weri, pí bêe' horo'ma yêe kuri'. Tírá yeeri mú m̄u karaŋ sebi weri weri, ye Yésú ú déeri dunijanípi wá táyésíguru weri ú dóonj mú dógírá í kuso' tápírímí ù bú weri, pãti a náani si fotórá wera.

Ná a karma Já 8.12, Yésú kha'-uma kha' maná déeri dunijanípi wá táyésígura. Wée ûu thoo ma weri, ú ba núnée tápírgó ná wã, dé u ba buma táyési gû hãana' thakoogi wera. Mú thĩ wá fãŋgi ná mú thĩ wá wóomi ná pó nípi wá wómé wónní ye mú níj tápírímíuni bú mú dógírá wa. Míu tíkpo tû bú tû wónní níj tápírgiri mú dógírá weri, tírá déeri táyésíge. Ísengiri ferge ná kusa'ura yé'ré'ma kéngru kíru, pébu sí wónní yé'ré' kéngru kpelem wã; ye ná khu úra kusoo, kéngru yé'ma múné koo wa. Yésúra déeri mítermenpi wá khura; úraa yé'ré' kéngru.

Ná a karma Matíye 21.12-13, see'-suma kha' tí Yésú dóonná Jerúzalém Yékínthiya'dukirá weri, níj-uyaama ní' píu ye bú yêe donjij náabu ná sãníbi ye pócraa ye péngíj tigi'i bú wera; níj-uma pí bée' ã kusigoo bi, ye kha' Yékírí wá sebi kha'ru kha' Yékírí kha'-uru má dukira ba déma Yékíj níjkhari, ye pírá khee dée gi súuríbi wá khara.

Níthĩngi wá dógí mákíj-gurma ná kú dé Yékírí wá duki ná ú Nii wá hĩtaŋkhara. Pébu, Yékínna beema dé u dóonj níthĩngi wá dógírá í hafu gi, í ye ú fummé hĩti bú, í ye bú dójwóonjo. Yésúra baa dé u ba sée á mípújíná hã a sí tóri wa, dé baŋ-uma dé u ba híj a mípújíná wá déko. Pébu, ná a karma Já 8.36, Yésú kha'-uma kha' ná Bikheera dée a hócrcmbu, tíra a ba dé hócrcŋ thĩnthĩmbe.

PÁA ÍSĀĀ' FOTÓ WÁ MÍJNA

Fotó wera buka'ma mípúdéé ú fíkínni weri, ú dójgo. Werá ná-uma mípú kójgój ní u déeri weri, ye hãkura ná í mípújíná wá hūŋgira Yésú deeri ye huu ní'batábokírá. Ná u keri Yésú wá ní'batábokú wá mí í Yékírí wá seerera see' weri, si yeema ú kãkásé has' ú tu kha' dé-manuma mípúdéé. Ye ná u keri fuŋ mí Yékírí funnuu Yésú Kírísi wá bákárá weri, u tuma kha' Yésú Kírísi baŋ-uma í ba híj ma má mípújíná, pébu, pí-urma ã huu má phenno.

Ná mípúđêe tuu kha' khi'-purma Yésúri thĩnne, ǐ sigoo hūwonthaafóre, ǐ bagl ú dési ná ú desurú ú huu ní'batábokw ǐ dee má mípújɔ, si jagumumma ú kákási tákursa. Ná u karaŋ Yékírí wá seereri, u ná-búma ú míni pātí níne keŋ duganden ǐ ná bú ú wóose'nni wera; tí pánná u tu kha' déeyém-mapaama Yékínno, pébu, buri-manú-ú-buma. Tu dóoróo-uma tákursa. Ye ná u píu ǐ ságí dóogɔ ǐ fuwaa Yékírí wá wóoro, Yésúra súu tó'ríŋ-uma. Ná mípúđéye tuu kha' Yésú wá tarammúnáa wónni tisi' á mípújɔ khoree, tí pánná dóowóonŋi ná nuumêe hĩi ú dógɔra: 1 Já 1.7.

Ná a karma Mákirtĩnsa 34.19, seé'-suma kha' Yáawénna ma ípée káká' sí jagumunni weri, pí the'; u hĩmma ípe bú mí yêe khāanne túwã.

Yékírí wá sebi wá tó kharo tẽ, seé'-suma kha' níni úu thooora, níni wá káká' sí jagumunni, níni úu phāni má seere, úra ma keŋ: Ézáyí 66.2.

Ná mípúđêe fíkírá dóogɔ, Yékírí wá Niina kí seeriyoooma kha' má bikhee werési má bihariya, Yékírí sée-uma ú mípújɔ hāa-u í. Ná u keri Yésú wá taran mí kpó'ri ní'batábokurá ǐ dee úrí bu weri, u buma ú thĩ, ú sú'ní kpókée túwã. Si dé-ú-buma má pātí níne kpóŋ kpóŋgeesi ǐ kpókée ye ɔo ba kíyɔo sí wera. A karaŋ Ézáyí 53.

Werá, Yékírí wá Nii wá táyésígé hĩini ú dó gí déerá khũni tápirgi wá hĩtanxharu wera. Táyésígɔra tisi'ma ú dógɔrú kí yé' Yésú Kírísi wá tarammu wá bákárá kí kí fũ pātí púmmúgunne wera: Ézáyí 1.18. Ná a karma Ɔrómbɔ 8.16, seé'-suma kha' Yékírí wá Nii wá yati seé'-uru-ama kha' dé-arma Yékírí wá bibi, ye á thĩná tuu si á dógírá tẽ. Ná a karma Éfézɔba 1.7, seé'-suma kha' ú tarammu wá bákárá Yékírí hĩnni a ye sée á mípújɔ hāa a í, sí kuso pātí u fĩni aabo dóogɔ kóŋ wera.

Ná si múnnáa pātí u ye dunija míkhoró' púgírá weri, u ku'-púma yé kí bee dé u dé Yékírí wáa ǐ dé Yékírí wá sũmna, pébu, Yékínná khururu furu a.

Ná a keri fotóri, a náma pātí tádooribi ku'ri ye sée dóogɔrú wera; si buka'ma pātí mípújɔna ku' níni wá dóogɔ yé séyoo wera. Ye ná a keri Sutānaa úrí, úra píu dé u ku' wa, úrāa ku'miná yêe fĩnii yêe keŋ. U kemma pātí u ba fí'rí ban fí ɔ khu wera. Tírá yeeri á Tamaŋ Yésúrāa seé' a kha' a hukæe kí níŋ Yékírí waati wá bée' sí dé sãŋŋi á bu wórgɔ Sutānaaná ú horó' taru yé sée a.

A ná-búma tẽ táa sí sodáasíbi kpókó'rá Yésúri wera. Mú sodáasíbi ba'ru Yésúri sóo weri, pí dée khará'tũnítũni ń khee ú kpórgíkópórgira. Dé-biri-sima ń mákírá pãtí Yékírí wá hńngínńibi sée'ra si wera. Kha'-pıyaama kha' kpkım-bırma ú táyiyensira. Sagı'-pırma Yésúri ye wóoyôo-u ye kha' ńbıra wêe bee dé u dé ńbi u ya.

Nípura beema dé pi bu Yékírí wá kurga; pi bee dé Yékínna hã ńbırı yoyi ná khu waatu ú ńbıra khoro' weri, ye pi wêe bee dé pi dé tí Yékírí kha'ru ya. Póo yatikoronna búma ná yíbísãıgi ná wóokpúugi wá waatu-u múwã, pí tu dé Yékíre bú wa.

Tí pi ba'ru Yésúri weri, o sodáasíyé kpúwõo kpú'ne kéenná yó'mi ná tarammé kusoo: Já 19.34. Péeri ú déeri Yésú wá mamannıbii wá oo weri, khuru-uyaa pákíráama pãa ísãa' kha' má tu Yésúri wa. Ye tí kpãnaa bu, tí ba dóoróo-u, ú níní Yékírí kha' u sée hã ma tí. Dé á dédómmíná a buka' kha' dé-arma Yésú wába? Bá ná a náa nípi a numa ń buka' á wısi kha' dé-arma asónnıpa? Ná a karma Matıye 10.32-33, Yésú kha'-uma kha' níní wó níní ôu ba sée' nípi wá wóoro kha' ma thoo-mama weri, ma ba sée'ma má Sii ôu ní thu'nná weri, ú wóonná kha' má waa-u. Ye níní wó níní ôu ba kai kha' ú thoo ma wã nípi wá wóonná weri, mana ba kayooma tẽ má Sii ôu ní thu'nná weri, ú wóonná.

Ná a karma Matıye 10.38, Yésú kha'-uma kha' wêe ôu míu kpóri ú ní'batábokı yêe thoo ma wã, u mákírá ná u dé má mamannıbii ya.

Ní' pí nunanni ke'ru gı déeri Yésúri weri, kırı-bınnı.

Tĩnga

Yésú dé-uma ke'ru gıu teegee wera,
Yékínna tẽnfıj mi mí kãká' sí nagumnnı
sóbıyokı wá soğombo wera
Yésúrá déeri ke'rıgi ná tãj gıu tee mi wera,
Úrá taaru ye hńńı mi.

PĀA ÍMÚWĀA' FOTÓ WÁ MÍŃA

Fotó werá a náma níni ú Yékírí maṃṃnanni ĩ hĩnɔɔ weri, ú dóɔɔ. Werá ú tárú wá dóɔɔ dé-girma Yékínj Sii ná Yékínj Bikhee ná Yékírí wá Nii wá hĩtanɔkhara. Ná a karma Já 14.23, múnnáa Yésú kha'ru; kha'-uma kha' níni ú funni ma weri, u ba k'oma má seerera; má Siira ba furɔɔma, ye ĩbírá banj ú thāná ba hĩti ú kpoogo. Yésú wá bákará Yékínna kunna' níthĩnguri yé ye ú kpóro.

Mípúúdeé ú fíkínni weri, ú dóɔɔ dé-girma werá Yékírí wá duko. Mípúúne bú túwā, dé Yékírí níj-uru kusigee-yima. Werá Yékírí wá Nii ú déeri thĩnaa seé' Nii weri, úrá hĩini ú dóɔɔ túmá tádoori bí Sutānaana khe yēe déegée weri, píre túwā. Khũi tárú wá dóɔɔ dé-giyaama níthĩna' dóɔɔ, ye werá dé-girma dóɔ gũ seŋ Yékírí wá Nii wá bi sí déeri fummi ná nuumi ná dóɔwóonɔgi ná míkuridégi ná sábarí ná teremmi ná míjiri wá bée' ù nuu Tāmanno weri, í bēé'.

Dé-uma werá táde' kí máani á Tamaŋ Yésú Kírísi ú déeri divētu' thĩnthĩngiri wera. Ye mú tí yeeri ú wórɔɔ yēe seŋ bii sí déeri Yékírí wá Nii wási weri, tírá déeri tí u máani Yésúrá ye kórí ú mammuni wera: Já 15.1-10. Mú kí déeri má ú tárú wá hũngi hĩi-uma Yékírí wá Nii ye bátizé Yékírí wá Niiná weri, u ma fāŋge ĩ wórí tí déeri kpókhaa wá míkhɔɔkɔ yé khonj ú sɔŋ dugoori bú kutúru.

Werá u wēe nú sí tóri wa, u wēe kennee sí tóri wa, dé ú thĩ khāa-uma Yésú Kírísirá, ye khāa tuu dé ɔ khu ná u písí bamma. Tu-uma dé Yékírí fuŋ-uru-mama ye maná furɔɔ tē. U fumma ú níkāmburi tē.

Ná a karma Matíye 5.8, seé'-suma kha' ní' pũ káká' kurse weri, kuri-bĩnni, pébu, pi ba ná Yékíre. Háari Davíti ú déerá ithakhoo weri ú ná ú hensi ná wórí gí u ye wórí ú pũnĩburi weri, u ye dóɔwóonɔge ya. Tírá banna yeé ú níni Yékírí kha' ée ! Yékíre, yee mi káká' kursa; dée mi mí dé ní' fũmi yé hã mi fāŋga: Mákirtĩnsa 51.12.

Á bēé'rá me', níne bú yēe wónní khonj mípúúni bú ú dóɔgírá wa; níne bú yēe wónní dé ú thĩ wísi ĩ dá' yárgĩŋkharu wa. Ná mu náa ná a wórɔɔ dée si, pí-arma ĩ bukaa Yékínni á dóɔgune me, ĩ bukaa-u mípúú í a dé weri kaa kóo tóɔ. Yékínna beema dé ma fíkínj a á dé ní' fũmba. Kí dée má á thĩnāa ba dooffĩŋ

míyuni á míné nuu Yékínno pãtí pí de' tákpéki wa, dé Yékírí wá thĩnãa ba fíkíj a pãtí u sɛ'ri Ézékíyél 36.25-27 wera. Kha'-uma kha' ma ba kɔɔ-ĩma yɔ' mí dá'ru ninigi í hĩtu tai kaadé ninige; ma ba wírí'-ĩma í khonj ɿ í nini hũnsi hũnsi ná sɿj hũnsi hũj sí nine'ni ɿ wera. Ma ba hã-ĩma káká' fũnsi yé fíkíj í dósuri, í khonj ɿ í núkɔ́níní sù ɿ, sí déeri má púrge weri, yé hã ɿ káká' fũnsa. Ma ba fíkímma í dósuri, yé yɛé í kó' má mammi ná tí ma kha'ri weri, í dé si pí dómmína.

Núnée Fũnsi wá tutãngure gíra. Sí Núnée Fũnsura Yékírí khonni á ú Bikhee Yésú Kírí wá bákárá.

Ná a keri fotóri tẽ, a písi náma Yékírí wá muniguru bú tẽ, ye hãkrá ná Yékírí wá munigubi wá sũmunná déeri í tɛnjíj pée bũ ba bu thakoo míjánguri yé kí tɛɛ pée bũ phãni Yékírí wera: Mákirtĩnsa 34.8, 91.11; Dámíyél 6.22; Matiyé 2.13; Mídéɛnɟe 5.19,12.7-10.

Fotóra bú tẽ, a náma Sutãnaanɿ ná úra nuna fí tẽ kéenná yêe keɟ. U kemma waatu ú u bú fí'ri dóonj khaa tí u ye wera. Tírá yɛeri Yésú wá sũngunna Péenná sɛɛɛyɛ kha' a yee kɔrsɿj í kí jɿj Yékíre, pébu á pũnãa Sutãnaana uriima má yaraa-u yêe miɟ yêe wée tárú ú u bú kó'ri khɔɔ wera: 1 Péeri 5.8. Tóɔrá Sutãnaana fíkímma í dé má Yékírí wá munigu-u í khe dunija wée míyuni í fĩnni bunno' asónní' kɔngómbɔ. Ye Jáki wá sebi sɛɛ'-urɿ-ama Jáki 4.7 kha' a tɛɛ sutãnaanɿ tákɩrsi dé u ba hóró' yé sée a.

PĀANĪ MĀ'NĪKPO FOTÓ WÁ MĪJA

Fotó wera buka'ma níni ú déerá asónníní ye bãa bée sée si weri ú míja. Ná mu keroo ú yíbi tíkpora f'ima yêe banj; si buka'ma pãtí ú asónsura hu yêe yóo wera. Ye tó yíbi tíkpo tírãa ná tákɩrsi yêe kenne. Si buka'ma pãtí u kókínni yêe keɟ dunija míni yíbi kénné'ne yêe bée dóonj bú wera. Táyésí gũ ye ú dógírá weri, fíkíj-guri déema tápírge. Ye mí ɿ ye ú ɿ buka' asónsuri weri, ɿ sũní yêe bú tũwã. Mípũjé sãnni kũnoo werá, ú wónni dé míni tũwã. Mí ɿ u khɔɔ' weri, írá sãnni kũnoo yêe khuwɔɔ yéke. Werá u sũní yêe núunó' Yékírí wá núgi tũwã, dé Sutãnaa ú déeri wée òu má' nípi yêe keɟ weri, ú wágura ú nú werá. Pãani ú tárú wá hũngira wónni kí yóo asónsuri sí dé sãngi nípirá kí kemma asónnínɔ, ye hãkura ná u khɔngɔ Yékírí

wá míni ú dógírá wa. U déma má pāti níne yee kpórgí kpórgi í phii kpórgí títáá'í ú u yeeri the'nná wera. Wera ú kákásira khaa tíkpo wa.

Ná táríura mé'ni ú kí máama dunija míno í tari Yékíri wá míni, yé kí dé má u khwó'ma Yékíri wá mína. Ú waaturá u ú thiso tǔwā dé dunija mí mí'-uruuma. U kemma Yékíri wá mína dé ú bu kpóngéesi, tǔmá í sǔní dée ú bu mí tǔ ténfírǔ tǔwā. Ná si múnnáa khāa mí u khāana Yékínná weri, pi kókímma kí péngí; ú wónní tó'ríngi Yékínnó í jínwā wā, ú sǔní kí máa asónnípí wa, dé ní' píu mí dée asónnípi wā weri, píri bu u máa.

Ná táríura kókíró yēe dé mé'ni, nii ú déeri maawóra nii weri u dóog-ú-buma ú kí bæe nísígi yé pha tí Yékíri tuuruu manana bu í hínwā wera. U kókímma thǎjúgi í ba dé thǎjú píja.

U waaturá míjuna kókímma kerekere í ba tanní píu sí ku' nákwǎngi bǔ á wera. Ná mu pó nákwǎmbi wá pǔw-gi ye u khu í ba yóo tó kharo pí nāa dé yó mí, mu ba kha'ma kha' fūnaa úkporo yé dé tí mína; yé kha' ná mu dée ri pāa tíkpo sí hasi' mú asónsiri wa. Múnnáa mu kí dé í ba tanní máníja.

Thǎjǎ' mú wónní khǔng wúri'í kha' hǎ ú tari mú thagurá wa, ye mu wónní khǔnwā ú kaa sa seki mú thagurá. Yó mína bú á wónní kónnínēe ja, ye a wónní kaye í kaa dóog á dógírá í hǐti bú.

Ná mu hāa Sutānaa mú dégembiri, u ba kpa'ma mú dékpēenna. Tírá yeeri Yékíri wá seburāa seé' a kha' a horó' ku' nákwǎmbi ná hǎumbombi wá míkhwó' píngírá; kha' hǎ á kennēe mípíjune ja. Kéngi a mákínni ná a horó' yóo weri, kírǎ déeri Yésú wá kénge. Yésúrá déeri wēe úu hǐng níni wera.

Ná a keri fotórá, wái ú a jǎani ná u bakēe bú níthǐngi wá dógírá weri, úrá déeri ní' píu mí yēe khwó' asónmíni wā yēe dǔgubw-gi wera. Pí mámma asónnípíra; pi kpókumma asónsira. Ye ná si mé'ni asónníni úu mí khāa tákursi wa, u kí péngímma, ú tu ú nunaṅkharu wa. Ye ná si múnnáa nípi wáge u ba kí nú ye ha' Yékíre, ú ba phāni Yékíri tǔwā.

Waati ú níthǐngi wá kákási jaguminni weri, ú waaturá u kí wórma jámísa. Ye ná u jǎa ná ú kǎmbi wá mína yóo wókwó í taraa úri, u khe-bí-buma

dóokpóoro. Tí pǎnná ná mu wóróó sée khĩnni kírú ĩ hãa dóokpóo niini sóo, u bu-mú-buma dóonkhara.

Ná níthĩngɛ yee kɔrsɪŋ na, u wónnĩ yee tigikhɔɔ' pǔgɛ dóon ọ́ dógírá. Tírá yeeɪ Yésúrá seereɪ Matíye 26.41 kha' pi hĩti dóokoo yé nĩŋ Yékírí sí dé sǎngi ọ́ hĩŋ bi míu tũ ba yee pí dé mípĩŋi wera.

Ná a karma 1 Kóoréntiba 10.12, see'-suma kha' tárú ọ́ kenni má tu-uru kórma ọ́ wísi weri, u yee kɔrsɪŋ hã ọ́ yé dé mípĩŋi wã. Ná a karma Éféziba 6.11-18, pi see'ma asónníní wá khotási wá míu kha' ĩ khe Yékírí wá khãikhãitási wá béé' sí dé sǎngi, ná Sutãna ba kha' ma khe wóomĩ ĩ fĩnnĩ bunno' ĩ, ĩ wónnĩ bakéé teyɔɔ.

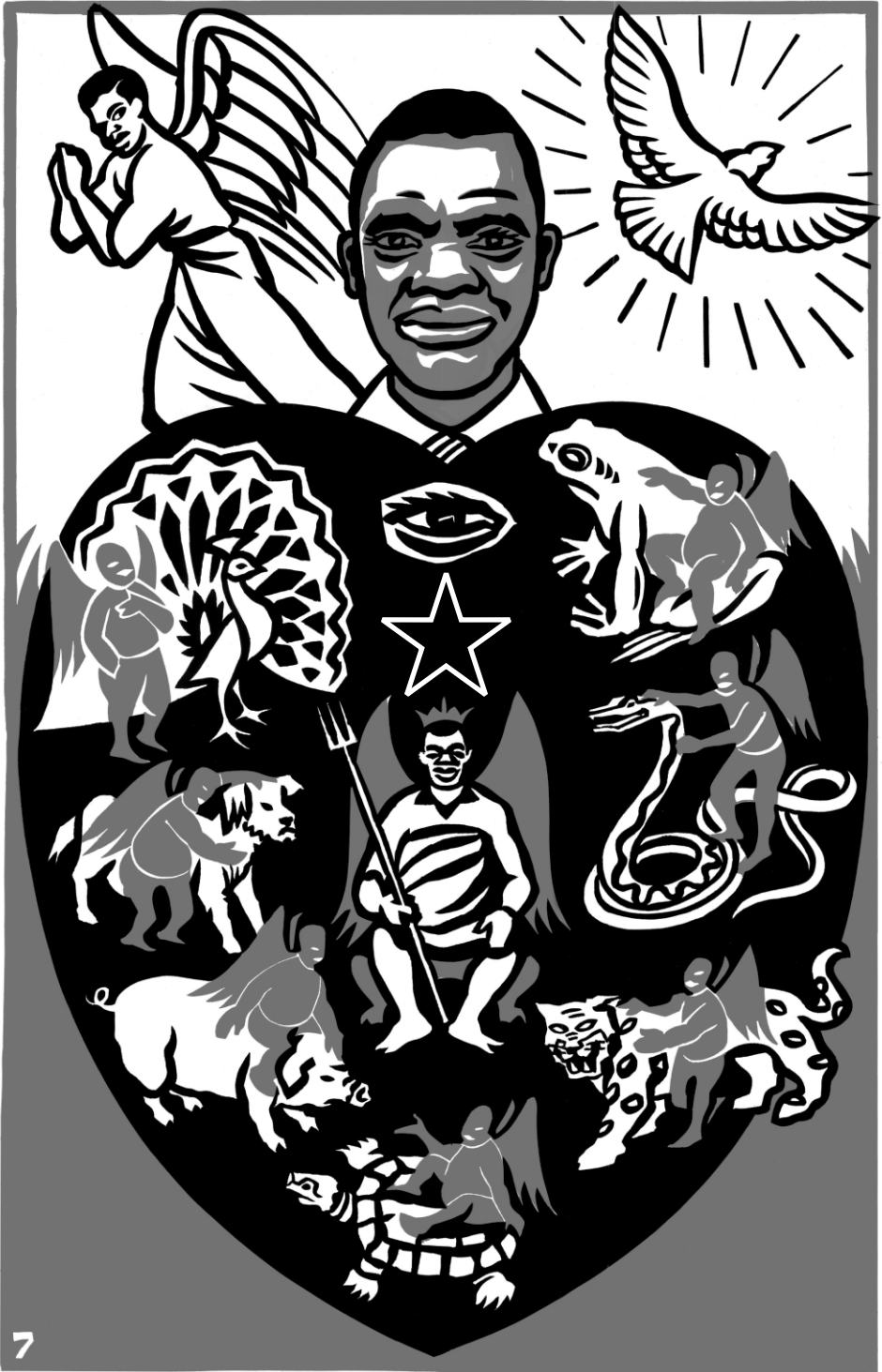
PÁANL MÁ'NÍŊO FOTÓ WÁ MÍŊA

Fotó wera buka'ma níni ọ́ déerá asónníní ye ba sée si weri, ọ́ míŋa. Tu-uyaama Yékírí ĩ náa Yékírí wá táyésíge; u yema Yékírí wá Niino, ye tí kpãnaabu ọ́ sée Yékírí wá khĩnna. Fotóra buka'ma tẽ kha' ọ́ tárú wá hũngira ye píu kũuŋ ĩ bukaa Yékínni mípĩ ı́ u ye dé weri wa. U ye núma seere nuwãa ọ́u see' Yésú wá míuni weri, ye u ye píu fíkírá dóogĩ wa.

Níni ọ́ Yékíre seere waati wá béé' me, ye ọ́ kai huuriga dóogĩ, ọ́ míuna kí pĩuma kí yoo kũu' háari ọ́u dé'rée m̃u'.

Ná a karma Lúki 11.24-26, Yésú wá thĩ buka'-uma níni ọ́ thiya'ri Yékírí ye ba kai weri, ọ́ dómmuna. Kha'-uma kha' ná kpéréngbêe kuso níni bu ye séyɔɔ, u yoo ná kí mimma gbiriŋ bu kí bee hĩtankhara. Ná u buu ri ya, ọ́ kha' ma ba fí'ri písi má kha tí ma ye wera. Ná u fígí baa ba náa tárú ọ́ u wáará weri, ná u kheebure du' kí khofí'ri ye hafiya kiraa weri, u to fí'ri písi má ná khe ọ́ kãmbi má'níŋo pí pĩuni ĩ taraa-u weri, ĩ kpé' pi ọ́ wíso pí ba hĩti tárúrã. Tí pǎnná ọ́ tárú wásura ba hafíu pĩuma ĩ tari khũna.

Ọ́ tárú wá hũngira ma pãtĩ 2 Péeri 2.22 kha'ri wera: pãtĩ nípura so' soku kha' bermna sa'ma ọ́ sarsı yé khé di si, ná tí pi kha' tórbóró wá wírí'me ná u ná pĩnímé tekpuraará weri, sírá buuri bi.

Khaa í a karanni mé'ni weri, i buka'ma níni ú dóonná asónsi ye ba ka werési níni ú kauri kha' má sée má mípúdegiri yé fíkíj dóggi wa weri ú dóggi. Mú u mí khorí kákási dé ma fíkíj na weri, mípújíná fígí baa ba dóoró ú dógírá. Ná mu náa ú tárú wá wóonni, mú tu kha' múnnáa ú dógure. He'rii ú déeri Yékíri wá Niini weri, ú kuso tárú wá dógírá, pébu, Yékíri wá Nii ná mípújé wónní hĩti kharu kpooro wa. Níthĩngi wá dógé wónní dé Yékíri wá duki yé dé Sutāna wá hĩtanjharu wa.

Yékíri wá mĩngi ú déeri Yékíri wá seereri weri, úrá kusoo tárú wá dógírá yêe fĩnii yêe kej kpānaaná, í kí kej ná u ba pí fí'ri khoro' ma pāti bitigi'has'ra déerá wera. Ná a karma Lúki 15.16-18, se'e'-suma kha' u ye khoro'ma tórbóndimini ye níne ye wêe hāa-u bí ya. Ú hĩtaa kákāa ye ba kha'... ma ba yāa písima má sii thāná í ná seeriyoo kha', yárgim-manu Yékínná ye yárgiyá úrí bu tē; ma mákírá ná pi yí' ma ú bikhee tówā. Ye mú ú sii náanu ná u bikheera fíkírá dóggi weri, ú sée ú yárgíj hāa-u ú ye kheyoo má ú biyoo.

Ye ná a keri fotó werá, wáí we úrá pí fíkírá dóggi wa, u pí jíní Yésúri kha' u sée má yárgíj hā ma ú wa. Dé-giri má hu-urma kutúru, u súní yêe wógi' Yékínnó tówā. U ma jĩntānjune ye ú nú Yésú wá núgi wa; u ma yíbiinne ye ú ná pó' koko kii ú wóonná úu ba wá bú í téu weri wa. Mípu'dégira wêe khuwoo nusí tówā, pébu, Sutānāa buuri ú dóguri werá í hĩtaa bú yêe di bú ú iga. Pāanu ú tárú wá hũngiri ná u ma wóokhurura asónsírā, u wónní ka yé máa ú sūmunná, ye tí pānná kheebu-urma dúutānj bursanna: Matíye 23.27: kheebum-burma dúutānj jí nípi burí'ri ú fũ kpaagirá wera. Ná mu náa-i í kuru, ye hakura ná níthĩnahubsi ná tátágáj hũnsi wá bée' hĩni í dósira.

Níni ú thiyá'ru Yékíri ye ba sée si, Sutāna ú déeri núnuuni wá Siiri weri, úráa ú dógírá tóma thĩnaa bú tówā. Ná a keri fotóri, a náma mípú thĩjĩ thĩjĩ ná í mĩngibura kóree. Írá hĩnni werá ú tárú wá dógura. Tí pānná ú wónní bu ú thĩ ja dé mípújĩ fó'-ruuma.

Ná a karma Eburbo 10.28-29 se'e'-suma kha' ná níne kayi kha' má kó' man mí Yékíri hāanu Moyíziri weri tówā, ye ní' píjoo, písāa' náa-u kha' thĩnaa-u, pí manunaj ú bu wa, dé pi khuwooma. Ye ná si múnnáa, tu-ĩni dé wée ú sénné'ni Yékíri wá Bikheeri í khee ú taranj mí Yékíri kheeri í khori ú

táruɔ níúééɛɛɪ, ú dée ú wáa wɛɪ, má ɸi míni wã, ã kusiga Yékírí wá Nii úu dóɔfírge wɛɪ, ú wásírá mákínni ná si ɸú kóŋ.

A karaŋ tē 2 Péeri 2.1-14.

Ná mú dógɛ ma ɸátí fotó wɛɛ wɛɪ, mása, mú súrú Yékínná ú fíi mú bu dóɔɔɪ í h́íŋ mu. U bæema dé u sée mú míɸíŋí hã mu í, pébu, úkɸorãa wónní sée mú míɸíŋí hã mu í, ná mú thína ɸú ã bukaa-u mú dógɛ me. Ná mu yóo Yékírí wá wónná ɸátí dékɸúŋwáí yóorá Yésú wá wónná ná jínɔɔ kha' ná u ɸí ú ɸáaná' ma wɛɪ, u sée ma mú míɸíŋí hã mu í míŋáŋ. Ná a karma Márki 1.40-41, sɛɛ'-suma kha' dékɸúŋwáí yóo-uma Yésú tháná ná kha' ná u ɸí, u wónní ɸáaná' ma yé khorŋ má ninigira. Ú maŋunáŋ kórí Yésúri, ú wónnigá dékiri ã phagi ú bu ye sɛɛɪɔɔ kha'ɸi-manɪ; ú ninigira khorŋ.

Ye ná mu kai ye kɸígí jínáŋni, ã khorŋo táɸírí ã taraa táyésígiri, tuu kha' ɸí wónní h́íŋ mu wã, pébu, mú thína khor'ri dé mu téuré' mú wísa, pébu, míɸíŋí wá taasú déeri huumo: Ɔrómbɔ 6.23.

PÁANÍ MÁ'NÍSĀA' FOTÓ WÁ MÍŊA

Ná a keri fotó wɛɪ, a jáma níni ú thiya'ri Yékírí ye ba kai ná míɸúdéé ú kauri kha' má fíkíŋ dóɔɔɪ í sée má míɸúdéégiri wa wɛɪ, ɸátí ɸi yóo hukharu wera. Pébu, waati wá bée' ɸíra kha'ma kha' waatura naní ãbíráa fí'ri baŋ Yékínná wã. Ná ɸi bo' ɸi kí túmma dé ãbíra ba hu, pébu, huumina tó'rímbima yêe baŋ.

Míi déerá dunja wá mí nuɸɸni wɛɪ, í bée' horo'rima ye séyɔɔ, ye wɛɛrá úu tu míi tí déeri míɸíŋí wá taasú wera. Fúúsínnagêe núwɔo wɛɛrá, ú tuu kha' má wónní tó'ríŋ Yékínɔ tŭwã. U bæema dé u ɸísí jín Yékírí ye ú wórí tŭwã, pébu, Yékírí hã-uɔaa-uma waati dé u fíkíŋ ye ú kaya.

Ú másabi wá yatura ɸhãnuma í tó'ríŋ ú; ye háari ɸi yaturá sɛɛɪɔɔ ɸé, ná sí ba tɛŋfírɔo wa. Páani dúrbín-uyaama ã dée hentáriya; ye wɛɛrá sí hensirá wónní h́ínɔo tŭwã, dé u yóoma huumo. Ú thí já-uma kha' má wónní tó'ríŋ Yékínɔ tŭwã, pébu, Sutánaa mí'-uɸuuma.

I	VI
II	VII
III	VIII
IV	IX
V	X

Míu í táriura ye khɔɔ' khũ weri, í u niina ú thakoogi bú weri, í béé' kauruuma werá. Háari wée ú déerá ú níkhãgaari weri, ú wónní ténfírɔɔ werá tǔwã. Werá u tuuri dé ná mu wáa Yékírí wá déko, ti pũ-mú-buma. Ná a karma Eburbo 10.31, sɛɛ'-suma kha' ná thakoo Yékíre kóri mu mé' phem, mu ba tu.

Pãani u ye kũmma kha' ma déma míu í ma khɔɔ' ye ɔ khu má fí' Yékínná, pãani ná ma bâa hu, tí pãnná má fí' Yékínná. Ye werá khaa tí ure mé'ni weri, ú wónní dé míni tǔwã. Ní' kómbe bári hu kaa bú níj Yékíre. Tírá yeeri waati ú Yékírí hãani a âa wónní níjɔɔ weri, a pãnáa í níjɔɔ ú waatrá.

Ná a keri fotóri, wái wera ma huumi wá déko; ú wónní nú Yékírí wá sɛɛɛ tǔwã, pébu, waati ú u ye thaage weri, kai-uyaama Yékínna. Sɛɛɛ ú u nú werá weri, úrá déeri wée ú Yékínna sɛɛ' Matíye 25.41 wera. Kha'-uma kha' pi sũu má the', pí bí danganni wera. Pi yóo na kaapíjéjé gí sɔɔbínni í saa Sutãna ná ú munigibiri wera. Ná a karma Eburbo 9.27, sɛɛ'-suma kha' níinna huma pãa tíkpo, ye ná u huu, Yékínna thiyɔɔma.

PÁANI KPƆŃKHON FOTÓ WÁ MÍNA

Fotó wera buka'ma asónníní ú thɔɔra ná mákej thĩjɔ thĩjɔ nanni ye ú bakɔya kúu tákursi wera. Sutãnaana mágɔɔma mákej thĩjɔ thĩjɔ wá béé' ye ú kai ye bakɔya Yésú Kírísi wá bárkará. U wêe kej ɔɔ ná ki dée má Yésú Kírísira mú wã. A karaŋ Eburbo 12.1-2.

Sutãna ná ú sũmdétákãmbira sãnní dú'ma asónnínni í kí beɛ dé pi pói kusigoo-u Yékírí wá khũnná. Sutãnaana khema míu í déeri jísíbeɛgi ná tigikhɔɔ' pũgi ná kpéréngbéebi ná khomíu ná ha'míu ná yó míu wá yóo í kí má' asónnípura.

Ye asónníní ú déeri asónní' kura, háari mípíjíná kóo múj, ná úra tu kha' mípíjé yeeri, pébu, Yékírí wá sɛɛɛ ná ú Niinãa tãa-u. Ná a keri fotóri a jãma ɔ wái ná u kóri divéŋkóri yêe buka' tí asónnínna; u béɛ fĩɔɔ-tíma yêe bukaa-u dunija wá mí kurune. Ye asónníní ú déeri asónní' kraa, í bagu

ú dunija míkhwɔkuri Yésú wá ní'batábɔkirá, í míjɛ hũngirá wónní dé ú bu míni wã.

Ná a keri tẽ, a náma ɔ ná u kpúú asónníní wá dógira. Si buka'ma nísíhas'ribu ná núnuɔribu ná ní' pù mí khɔɔ' Yékírí wá míni wã weri, pí seere sí pi seé' yêe hã asónnípuri wera. Ɔ waaturá pí nípi wá hũngira wónní déma ní' pù dé pí wísi má asónnípe wera. Múnnáa pí nípi wá hũngira dé asónnípura. Ye níni ú déeri asónní' kuraari weri, waati wá bée' u wóg' ma Yésú wá seere ú u seé'ri Matíye 5.11-12 wera. Seé'-suma kha' ná nípira kusa' pi yêe fúúsíj bi yêe khe mípíjini wá bée' yêe du' pi í kha' pírá dée ri ɛ dee pãtí pi thoo ma weri, pi kpánnee yé yee nuumé thã' pi pébu, pí taasira ba nu'-níma thu'nná.

Mípíjini ná níthĩnsura kúmma asónnínɔ waati wá bée' sí dé sãngi ú ku' pú Yékírí wá fumminá. Ye a wónní seerema pãtí Yésú wá sũnguna wá ɔ seereri Ɔrómbɔ 8.35-37 wera. Kha'-uma kha' pèe wónní kpisu á ná Kírísi ú funni a weri, kãmbɔɔ? Tí mí tíra bú wa. Yíbísãigi ná dɔɔkpúusi ná fúúsíj mí nípira fúúsíj a, ná khũmigi ná jaanɔ ná mí tũ khu phãngi weri, í wóri wa... Ye sí bée'rá, bu-arma wórgi ye yaa buu wórgi wée ú funni a weri, ú bákárá.

Ná asónníne kóri Yékírí wá khãkhãtásu wá bée' ɛ kóri si, háaru Sutãnaaná khee mákeɔ thĩjini thĩjini wá bée' ná u bakaema. Aabírí tẽ, Yésú Kírísi wá bákárá a wónní buma wórgi Sutãnáa wá mákeɔ thĩjini thĩjini.

Asónníní wá kusa'nna yímma tákursa. Khãa-uma Yékinná ye Yékírí wá Niinãa ú dógírá. Yékírí wá munigũ fí yêe teyɔɔ; u ma Yékírí wá seereno úu wógíróo-u waati wá bée' mí í Yékírí hãana'ni núugi kha' ma ba dé má bi bii ba bu wórgi púnnáana wera.

Ná a karma Buka'ma 2.7,11,17,26; 3.5,12,21, seé'-suma kha' wée úu ba wóri Púnnáani weri, ma ba hãa-uma táhu gii hãana' thakoogi, kũ Yékírí wá kpáarékhaná weri, kí bigi ú di. Wée úu ba wóri Púnnáani weri, pãa ɔ hu huminá ba wónní déyoo míni kũuɔ na. Wée úu ba wóri Púnnáani weri, ma ba hãa-uma dii mí pi yí' mánni, pí kóori wera. Ma ba hãa-uma tẽ púrí fúrí gí pi tĩ'ni bú nísí fũngi, kí níne mí tuu wa, ná kí dée má wée ú diiri kí nísígiri weri wa. Wée úu ba wóri Púnnáani weri, wée úu ba dé tí ma khɔɔ'

PĀĀŃĪ KPŃŃGI FOTÓ WÁ MÍŃA

Ná a karma Já 11.25-26, Yésú kha'-uma kha' maná déeri wée ûu yaara' huuribiri yêe hãana' thakoogira; níni ú khãanu má bu weri, háaru ú huu ná u buma thakoogo. Ye níni ûu thakooge ye khãa má bu weri, ú ba hu kũuŋ na.

Ná a karma Já 5.24, Yésú kha'-uma tẽ kha' ma sɛɛ'-puma kha' níni wó níni ûu nú má sɛɛɛɛ ye khãa wée ú sũnnu ma weri, bu-uma thakoo míŋáŋ gũ kaa sóo wera. Yékínná ba kpĩŋ ú túwã, dé ku'-uma huuminá ĩ dóoró thakoogo

Asónníne mákírá ná u phãni huumi wã, pébu, sɛɛ'-suma 1 Kóoréntuba 15.54-57 kha' waati ú wí' sũ wónni tá' weri, ba fíkíŋ dé sũ mí wónni tá' wã weri, ye sí kpokpo sũ wónni hu weri, ba fíkíŋ dé sũ mí wónni hu wa weri, tíra Yékírí wá sɛɛɛɛɛɛ ba dé. Tĩ'-sɛɛɛɛɛɛ kha' Yékírí khor-urma huumi wá deenni bú kutúru. Kha' huumo, he mú wórgiree? Huumo, he mú aŋguree? Mípĩŋĩnãa ban huumine, ye man mí Yékírí hãanu Moyíziri weri, pírãa yee mípĩŋĩná bu fãŋga. Ye a thɛɛɛɛɛɛ kha' Yékírí ûu hã a wórgi á Tamaŋ Yésú Kírísi wá bákárá ãa wórí huumi ná mípĩŋĩni wera.

Níni ú thɛɛɛɛɛɛ Yékírí ĩ kórí Yékírí wá khũnnu kómw, u mákírá ná u phãni huumi wã. Ná waatra ba nanu ye ûu yóo Yékírí thãná, u yóoma nuume pãtí Yésú wá sũŋgunna Pól sɛɛɛɛɛɛ Filípibe 1.23 kha' ma khɔɔ' ma dé ma ku' dunjaná ĩ yóo Kírísi thã, sírãa pãa yé yãa pãa.

Asónní' kuraara khɔɔ' ma dé ma ná Yésú ú huuri ní' batábɔkurá ĩ deɛ má bu wera. Waati wá béɛ' Yékírí wá Niina wógirôoma sɛɛɛɛ ú Yésú sɛɛ'ru bú Já 14.1-4 ná wera. Kha'-uma kha' hã pí yee pí kákásé nagumuŋ na; pi khãa Yékínná yé khãa má bu tẽ. Ye kha' du' kóŋgónsêe má Sii thãná ... Ye kha' ná ma yóo ná sóóbíró hĩtanjhanu sóo, má kpŃŃgi banní ba khé yóo bí, sí dé sãŋgi pí hĩtu khaa tí mane wera. Ye kha' pi tu khĩŋ tũ yóo khaa tí ma yóo wera.

Ná a karma 1 Kóoréntuba 2.9, sɛɛ'-suma kha' míu tí yíbinna náa wã, míu tí jíntãanna núu wã, ná míu tũ míu baa níni wá hakura bu wa weri, tíra Yékírí sóóbĩnnu ĩ hãa pí funnuu wera.

Ná a karma 1 Kóoréntuba 2.9, see'-suma kha' mú tí yíbinna náa wã, mú tí pínitãanna núu wã, ná mú tũ mú baa níni wá hakura bu wa weri, tíra Yékírí sóóbínni Ì hãa pí funnuu wera.

Á tu pãtí a buka' khaa tí Yékírí sóóbínni saa ní' pũ thoo Yésúri weri wa. Á tu tí buka' wa, tábire bú ti a wónní khe' Ì buka' dónj mí ture weri wa.

Ná a keri ɔ fotó ú a jáaná taraa ye baa úwerá weri, a jáma huumo; ye fotó we úrí, Yékírí wá munígu khæri huumi wá pheenna. Úra fíma dé ma khe mípúdée ú Yékírí séeri ú mípúji hãa-u ye khe ú dée ní'termemmi wera. Werá ú niina ku'ma ú wí sí déeri mí huwonní weri, yêe yóo werá ú Tamaŋ Yékírí thã. Ú Tamanna ba thukirooma yé seeriyo kha' déegée-uri; dé-uri soobé sũmdébi ná sũmdébi kura. Yé kha' mú u déeri soobési mí títáa'yo weri, ma karfaa-uma mí kónjónjo. Yé kha' u banní ba kpánné manno kpoogo: Matíye 25.21.

Sutãnaana wórge ú táríurá túwã, pébu ní' termembi wá míje kpúuma Yékírí wá dóso. Ná a karma Mákirtĩnsa 116.15, see'-suma kha' Yáawéri wá ní' termembi wá humina ma mí kpakpa'ri ú wóro.

Ná a karma Buka'ma 14.13, see'-suma kha' tí kpãnaa bu, mí núu ná ɔ seere ní thu'nná kha' mi tĩ'nee kha' Ì kóri gi werá, ípe bí khãan Tamanná Ì kóri ú khĩnni Ì ba tanní ná hu bú weri, kuri-bínni. Yékírí wá Nii kha'ri thĩnaa-u, kuri-biri míjánj. Pí sũmnni sóo-tiri, werá pi ba kpáaré; ye pi ba bu pí sũmni wá taasura.

Mú mũu karaŋ sebi we òu buka' pãtí níthĩngi wá dógure weri, Yékíre ténfíj mu mú hãa-u mú dógune, pébu, fuŋ-ori-muma yêe see' mu kha' má bikhee werési má bihariya, mu hã ma mú dógune: Sokɔ 23.26. Píu hãa Yésúri mú dó gí foriiri ná mú káká' sũ hasi' waati wá béé' weri ye ú hã mu dóo fũngi ná káká' fũnsa. Hã mú khe mú thĩ wá kákási kí déegée ya, pébu, níthĩngi wá dógura fĩnooma. Ná a karma Sokɔ 28.26, see'-suma kha' níni òu nínné ú thĩ wá kákáse, ú tu wóomũ wã, ye níni òu bee wóomũ Ì nínné, úráa bu thakoogira.

Ná a karma Orómbo 6.23, see'-suma kha' mípújinãa ban huumine, ye mú tí Yékíre fũ dóogí Ì hã a Ì dee tí a déeri kpoogi á ná á Tamaŋ Yésú Kírísiri weri, tírá déeri thakoo míjánj gũ kaa sóo wera.

Móní mú hãani mú thakoogine Yékírí sóo weri, tuu kórí míu tí mu buuri bú Yésú Kírísi wá bákárá wera. Ná a karma 2 Tímóté 1.12, Pól kha'-uma kha' tírá yeri mû thóora ye nuse kórí mi ja, pébu, tu-mini táru ú mi khãani, ye khãa tuu tẽ dé u ma wórgé yêe wónni kanna' míu tí u karfannu mi weri, í ná nan phirgan khura.

Kórí Yékírí wá khĩnni tákursi í hĩ bú khooso. Kí jínj Yékírí Yékírí wá Nii wá bákárá, kórí Yékírí wá khĩnni yé kí ken Yésú ú déeri khĩnni ná thĩnaa ná thakoogiri wera. U ba písí bamma í ba khe ní' pí déeri ú wábi wera; úrá déeri ubi wá li ná tãmambi wá Tãmanna: 1 Tímóté 6.15.

Ná a karma Júdi 24 ná 25 seé'-suma kha' a fuu Yékírí úu wónni tee í, hã í dé mípĩni wã weri, ú jísí nuuga. Ú úu sáunɔ weri, úrãa ba yee mú hĩti ú wóɔɔ mánse kpoogi kaadé ɔnnɔ. A fuu tẽ ú úu úkpo, ɔɔ bú wa weri, ú ú hĩnni a á Tamañ Yésú Kírísi wá bákárá weri, ú jísí nuuga. Úrãa sáw ná kpórsi ná fãngu ná wórgine í kórí gi ná dunijana ye nanu sĩnnije ja, ná werá, ná waati wá béé' kaa sóo. Amíina.